

Sygnatura akt XI C 199/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XI Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Małecka

Protokolant: Małgorzata Olkowicz

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2017 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko D. O.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki A. B. na rzecz pozwanej D. O. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI C 199/16

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym dnia 12 października 2015 r. do Sądu Rejonowego w Lubaczowie powódka A. B. domagała się zasądzenia od pozwanej D. O. kwoty 1.400 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 4 września 2015 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że strony zawarły umowy o dzieło, której przedmiotem było wykonanie przez powódkę zdjęć ślubnych, z czego powódka się wywiązała, lecz pozwana nie uiściła brakującego wynagrodzenia, także po wystosowaniu do niej wezwania do zapłaty przez pełnomocnika powódki.

W dniu 23 października 2015 r. Sąd Rejonowy w Lubaczowie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wniesionym dnia 5 listopada 2015 r. (k. 16) pozwana D. O. domagała się oddalenia powództwa w całości, podniosła zarzut przedwczesności powództwa w związku z niewykonaniem dzieła oraz – z ostrożności – podniosła zarzut obniżenia wynagrodzenia.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwana zarzuciła, że nie otrzymała od powódki zdjęć (w formie fotoksiążki oraz na nośniku elektronicznym) w należytej jakości, mimo wielokrotnych wezwań i uzgodnień. Pozwana podniosła, że 80% zaprezentowanych jej zdjęć jej nieprzygotowanych: cechują się między innymi nadmiernym wyostreniem czy sztuczną kolorystyką.

W związku ze zgłoszonym przez pozwaną zarzutem niewłaściwości miejscowej postanowieniem z dnia 19 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy w Lubaczowie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. B. (poprzednio T.) prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług fotograficznych. Fotografiją ślubną zajmuje się od 2013 r., ukończyła kurs fotografii, obejmujący między innymi fotografię ślubną, nie ukończyła kursu retuszu fotografii

/dowód: 1. wydruk z CEiDoG – k. 7,

2. zeznania powódki A. B. – k. 90-94 /

D. O. (poprzednio K.) poszukiwała fotografa, który mógłby wykonać zdjęcia na jej ślubie i weselu. Polecono jej A. B., z którą spotkała się w towarzystwie narzeczonego. Przyszli małżonkowie wyrazili wówczas zastrzeżenie, że nie chcą zdjęć artystycznych.

/dowód: 1. zeznania świadka J. O. – protokół rozprawy z dnia 31.03.2016 r., 00:21-00:51 – k. 530-54,

2. przesłuchanie pozwanej D. O. – rozprawa z dnia 2.02.2017 r., 00:04-00:44, k. 103-104./

D. O. i A. B. zawarły umowę o dzieło dotyczącą wykonania zdjęć ślubnych na uroczystości w dniu 14 lutego 2015 r. Zgodnie z umową reportaż fotograficzny miał obejmować: przygotowania do ślubu, błogosławieństwo, ceremonie zaślubin, składanie życzeń, przyjęcie weselne oraz zdjęcia plenerowe. Łącznie miało zostać wykonanych około 500 zdjęć, które miały być dostarczone na płycie dvd. Umówiono się na wynagrodzenie w wysokości 1.500 zł, przy czym zaliczka w kwocie 100 zł została uiszczona przy zawieraniu umowy.

/dowód: umowa o dzieło – k. 8/

W dniu 14 lutego 2015 r. odbyły się ślub i wesele pozwanej, które fotografowała powódka. W tamtym okresie wykonano także zdjęcia plenerowe.

/dowód: przesłuchanie pozwanej D. O. – rozprawa z dnia 2.02.2017 r., 00:04-00:44, k. 103-104/

W marcu 2015 r. D. O. uzyskała dostęp do miniaturki zdjęć wykonanych przez A. B. za pośrednictwem internetu. Zwrócił wówczas uwagę powódce, że zdjęcia są zbyt wyostnione, miała także zastrzeżenia co do sposobu kadrowania (ściany i sufity zajmowały zbyt dużo miejsca w kadrze).

/dowód: przesłuchanie pozwanej D. O. – rozprawa z dnia 2.02.2017 r., 00:04-00:44, k. 103-104/

Od 22 lutego 2015 r. do 21 października 2015 r. A. B. i D. O. prowadziły korespondencję za pomocą komunikatora internetowego. W marcu 2015 r. umówiły się na spotkanie w połowie kwietnia, kiedy pozwana miała przyjechać do domu rodziców.

W kwietniu powódka i pozwana uzgodniły, że D. O. wskaże część zdjęć, które chciałyby umieścić w fotoksiążce, jednocześnie poda, które fotografie chciałyby wykluczyć, resztę zdjęć miała wybrać powódka. W wiadomości przesłanej dnia 14 kwietnia 2015 r. D. O. wskazała około 40 zdjęć, prosząc jednocześnie o korektę niektórych z nich (usunięcie zielonej poświaty, cieni pod oczami, zmianę orientacji zdjęcia). Podobnie w wiadomościach z dnia 18 kwietnia 2015 r. pozwana podała numery ponad 50 zdjęć do fotoksiążki, zwracając się o ich korektę lub o wyszukanie podobnej fotografii w lepszym ujęciu, a później ponad 200 zdjęć.

/dowód: wydruki korespondencji – k. 25-35/

Na spotkaniu w kwietniu 2015 r. powódka przekazała pozwanej, oprócz zdjęć obrobionych, także około 150 zdjęć w formie elektronicznej w formacie (...) były to zdjęcia nie poddane wcześniejszej obróbce.

/dowód: 1. przesłuchanie powódki A. B. – k. 90-94,

2. przesłuchanie pozwanej D. O. – rozprawa z dnia 2.02.2017 r., 00:04-00:44, k. 103-104/

A. B. wskazała, że ilość wybranych zdjęć przekracza uzgodnioną liczbę fotografii. W odpowiedzi D. O. podała, że przedstawione już przez powódkę zdjęcia w podstawowym pakiecie są nienajlepsze oraz zaprotestowała przeciwko obowiązkowi uiszczenia opłaty za pakiet zdjęć, które jej się nie podobają a dopłacaniu za dodatkowe zdjęcia lepszej jakości.

Korespondencja prowadzona w maju 2015 r., koncentrowała się na wyborze zdjęć: powódka wskazywała, że większość fotografów nie zgadza się na wybieranie zdjęć przez klientów, zaś fotografie wybrane przez pozwaną są słabej jakości, toteż nie może podpisać się pod nimi. Z kolei pozwana zarzucała, że wybrane zdjęcia zawierają niekorzystne ujęcia fotografowanych osób, liczne ujęcia w tańcu tylko od tyłu, nadmierne wyostrenie kolorów i konturów, które sprawia, że fotografowane osoby wyglądają na zmęczone i starsze niż są, wskazała na nieprawidłowe kadrowanie: ucinanie nóg, zbyt duże przestrzenie sufitów.

Ustosunkowując się do stanowiska pozwanej A. B. podkreśliła, że nie ma obowiązku poprawiania zdjęć bez dopłaty.

/dowód: 1. wydruki korespondencji – k. 25-35,

2. przesłuchanie powódki A. B. – k. 90-94,

3. przesłuchanie pozwanej D. O. – rozprawa z dnia 2.02.2017 r., 00:04-00:44, k. 103-104./

W dniu 14 lipca 2015 r. A. B. zwróciła się o podanie adresu, na który ma być skierowana przesyłka kurierska. D. O. w odpowiedzi z dnia 24 lipca 2015 r. dopytywała się o zawartość paczki, która ma być do niej wysłana, w szczególności, jakie działania wykonała powódka do czasu poprzedniego kontaktu.

W wiadomości z dnia 3 sierpnia 2015 r. D. O. zwróciła się o przesłanie zdjęć w ciągu dwóch i pół tygodnia (kiedy będzie przebywała na P.), podając, że po upływie tego terminu umowę uważa za nieważną. Natomiast w wiadomości z dnia 28 sierpnia 2015 r. podała, że oczekuje na materiały – to jest dobrze obrobione zdjęcia na płycie dvd, w fotoksiążce i na pendrive z do dnia 31 sierpnia 2015 r.

W dniu 20 października 2015 r. A. B. zwróciła się o podanie adresu, informując że będzie wysłana przesyłka kurierska. Tego samego dnia D. O. podała adres, później otrzymała paczkę kurierską za pobraniem, lecz po obejrzeniu jej zawartości odmówiła przyjęcia przesyłki z uwagi na brak zmian w zdjęciach zgodnie z jej prośbami.

/dowód: 1. wydruki korespondencji – k. 25-35

2. przesłuchanie pozwanej D. O. – rozprawa z dnia 2.02.2017 r., 00:04-00:44, k. 103-104./

W opinii D. O. i jej męża wykonane przez A. B. zdjęcia odbiegają od fotografii prezentowanych im przed podpisaniem umowy. Osoby na fotografiach wykonanych przez powódkę wyglądają inaczej, niż w rzeczywistości. Uwidocznione są w znacznym stopniu wszystkie skazy cery – znamiona, zmarszczki, osoby na zdjęciach wydają się starsze, niż są, wyglądają na zmęczone. Zdjęcia są niewłaściwie skadrowane, często nie wyidać dolnej części nóg, natomiast duży obszar fotografii zajmują ściany czy sufity, niektóre fotografie są prześwietlone.

D. O. zwracała się do innych fotografów do poprawienia zdjęć wykonanych przez A. B.; koszt opracowania jednego zdjęcia wynosił około 12 zł.

/dowód: 1. zeznania świadka J. O. – protokół rozprawy z dnia 31.03.2016 r., 00:21-00:51 – k. 530-54,

2. przesłuchanie pozwanej D. O. – rozprawa z dnia 2.02.2017 r., 00:04-00:44, k. 103-104/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Sposób wykonywania dzieła przez powódkę uzasadniał bowiem odstąpienie od umowy w oparciu o przepis art. 636 § 1 k.c. Zgodnie bowiem z przywołanym jeżeli przyjmujący zamówienie wykonywa dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu zamawiający może od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie.

Stosunek prawny łączący strony stanowił umowę o dzieło uregulowaną w art. 627 k.c. - 646 k.c. Zgodnie z art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność przy wykonywaniu dzieła, ale ukierunkowanie na osiągnięcie określonego rezultatu, zgodnego z wskazówkami zamawiającego. Obowiązek zapłaty wynagrodzenia stanowi ekwiwalent zobowiązania przyjmującego zamówienie do wykonania oznaczonego dzieła.

Kwestia wysokości ustalonego wynagrodzenia nie była przedmiotem sporu stron. D. O. zarzucała A. B., iż nie wykonała dzieła w sposób należyty, zaś powódka, która z faktu prawidłowego wykonania dzieła wywodziła korzystne dla siebie skutki prawne w postaci uzyskania prawa do żądania wynagrodzenia nie podjęła żadnych działań ukierunkowanych na wykazanie realizacji dzieła w sposób właściwy.

Sąd Rejonowy uznał, że powódka nie udźwignęła ciężaru udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Podkreślić przy czym trzeba, że samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (wyrok SN z dnia 22.11.2001 r., sygn. I PKN 660/00, publ. Wokanda 2002/7-8/44). Zgodnie z art. 232 k.p.c. obowiązek wskazania dowodów obciąża przede wszystkim strony a w myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Oznacza to, że ten, kto powołuje się na przysługujące mu prawo, występując z żądaniem obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądania. Chodzi tu o fakty, które mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, wykazujące istnienie prawa.

Zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontrydiktoryjności sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok SN z dnia 17.12.1996 r., sygn. I CKU 45/96, publ. OSNC 1997/6-7/76). Dopuszczenie dowodu z urzędu jest co do zasady prawem a nie obowiązkiem sądu. W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

Wobec powyższego i w myśl art. 232 k.p.c. to strona powodowa była obowiązana wskazać dowody dla stwierdzenia faktu zasadności obciążenia pozwanego należnościami wynikającymi ze wskazanej w pozwie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych oraz cennika i powinna liczyć się z negatywnymi konsekwencjami jego nieudowodnienia w postaci oddalenia powództwa.

Pozwana D. O. konsekwentnie zarzucała niewłaściwe wykonanie zobowiązania poprzez wykazywanie wadliwości fotografii polegających na nadmiernej ostrości kształtów i zbyt dużym natężeniu kolorów, co powodowało zmianę rysów twarzy fotografowanych osób, wywołanie wrażenia zmęczenia i postarzenia. Na niektórych zdjęciach widoczne jest prześwietlenie. Wskazywała na niewłaściwą kompozycję zdjęć polegającą na obejmowaniu kadrem dużych przestrzeni sufitów, czy ścian, ucinaniu dolnych części sylwetki. Pozwana podawała także, że zdjęcia robione w tańcu przedstawiają osoby tańczące od tyłu, prawie nigdy od przodu.

Powódka natomiast nie przedstawiła żadnych zdjęć, które sama wykonała i opracowała, nie wykazała tym samym, że jakość przygotowanych przez nią fotografii odbiegała od przykładowej próbki załączonej do sprzeciwu (przy czym sąd miał na uwadze, że zdjęcia dołączone do sprzeciwu zostały wywołane przez pozwaną).

W ocenie sądu strona powódka (na której spoczywał w tym zakresie ciężar dowodu) nie wykazała, aby niewykonanie zobowiązania było następstwem okoliczności pozostających poza jej odpowiedzialnością. Zobowiązała się do wykonania określonego dzieła w przekonaniu, że dysponuje kwalifikacjami i jest w stanie sprostać oczekiwaniom zamawiającej. Brak dostatecznych umiejętności czy staranności w wykonaniu zdjęć, czy ich późniejszym opracowaniu jest z pewnością okolicznością leżącą po stronie przyjmującej zamówienie.

Podkreślenia wymaga, że jakość zdjęć wykonanych przez powódkę a dołączonych do sprzeciwu dalece odbiega od poziomu prac wykonywanych przy realizacji takich zleceń, jak dzieło powierzone powódce. Wadliwości dotyczą zarówno kompozycji ujęć, jak i ustawienia parametrów fotografii: ostrości, głębi i balansu kolorów. Większość zdjęć (w tym fotografie oznaczone numerami 1, 2, 8, 11, 12 i 13) cechuje się niewłaściwą kompozycją: fotografowane elementy nie tworzą harmonijnej całości, na zdjęciach jest zbyt wiele nie wnoszących nic przedmiotów czy obszarów (filar, sufit, podłoga), dolne części nóg są ucięte, ujęcia są statyczne, typowe; zdjęcia numer 14 i 6 są prześwietlone.

Sąd miał przy tym na uwadze, że bohaterowie fotografowanej uroczystości, w szczególności powódka podkreślali, że zależy im na zdjęciach pozbawionych efektów określanych przez D. O. jako „artystyczne”, przez co należy rozumieć odrealnienie obrazów, zarówno poprzez unikanie ostrości, jak i przez zastosowanie dodatkowych efektów komputerowych kompozycji. Nie oznacza to jednak, że zdjęcia mają być pozbawione cech profesjonalizmu, w tym oryginalnej perspektywy, poprawnej kompozycji i doskonałej jakości technicznej. Analizując przedstawione przez pozwaną zdjęcia można wręcz ocenić, że niejednokrotnie zdjęcia amatorskie wykonane są poprawniej.

Oceniając jakość dzieła wykonanego przez powódkę sąd oparł się na 14 fotografiach dołączonych do sprzeciwu, uznając je – z braku innego materiału obrazującego pracę powódki – za reprezentatywne. Wspomnieć należy, że już w korespondencji stron pojawiały się zarzuty pozwanej co do wskazanych wadliwości, toteż powódce znane było stanowisko pozwanej jeszcze przed wszczęciem postępowania, lecz nie zgłosiła ona żadnych dowodów na poparcie twierdzeń o należyтым wykonaniu umowy o dzieło.

Choć obie strony były reprezentowane przez fachowych pełnomocników sąd, operacja się o przepis art. 323 zd. 2 k.p.c. dopuścił na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 r. dowód z urzędu w postaci zdjęć umieszczonych na stronie internetowej (...) / W (...). Wskazana strona internetowa jest agregatorem przedstawiającym oferty w zakresie fotografii ślubnej. Znajdują się na niej propozycje cenowe w przedziale umówionym między stronami, jak np.:

[http://\(...\)/\(...\)](http://(...)/(...))

[http://\(...\)/\(...\)](http://(...)/(...))

Nawet pobieżne zapoznanie się z prezentowanymi tam fotografiami wskazuje na duże różnice między nimi a zdjęciami wykonanymi przez powódkę, przede wszystkim w zakresie kompozycji kadru, ujęć fotografowanych osób, czy kolorystyki.

Powódka natomiast nie wykazała, by pokazowe zdjęcia prezentowane pozwanej przed podpisaniem umowy miały takie cechy, jak ostatecznie wykonane przez nią fotografie. Świadek J. O. podał, że zdjęcia prezentowane wyglądały inaczej, niż otrzymane w wykonaniu przedmiotowego dzieła.

W związku z powyższym należy uznać za uzasadnione wyznaczenie przez pozwaną terminu po myśli art. 636 § 1 zd. 1. k.c., w myśl którego jeżeli przyjmujący zamówienie wykonywa dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. W wiadomościach wysłanych za pośrednictwem komunikatora w dniu 3 sierpnia 2015 r. i w dniu 28 sierpnia 2015 r. (k. 33-34) D. O. wskazała termin oraz odniosła się do wyrażonych wcześniej oczekiwań co do sposobu opracowania

fotografii. W zakreślonym terminie powódka nie dostarczyła zdjęć, opracowanych zgodnie ze wskazówkami pozwanej, które – w świetle oceny załączonych do sprzeciwu fotografii – nie można uznać za bezpodstawne. Uwagi pozwanej winny być ocenione jako rzeczowe i mające związek z ustalonymi nieprawidłowościami w wykonywaniu dzieła.

Przepis art. 636 § 1 zd. 2 k.c. uprawnia zamawiającego po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu do odstąpić od umowy albo do powierzenia poprawienia lub dalszego wykonania dzieła innej osobie na koszt i niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie.

Oświadczenia z dnia 3 sierpnia 2015 r., 28 sierpnia 2015 r. oraz 19 października 2015 r. spełniają wymagania z art. 636 § 1 k.c. Wskazują bowiem na wady i określają termin do ich usunięcia. Intencja pozwanej – uznanie dzieła za niewykonane zgodnie z umową i żądania usunięcia usterek przed dokonaniem odbioru końcowego jest bowiem niewątpliwa i tak powinna być odczytywana na gruncie art. 65 § 1 k.c., który nie wymaga dla skuteczności oświadczenia woli użycia ustawowej terminologii bądź jakichkolwiek innych sformalizowanych zwrotów. Odmowa odbioru uznanego za wadliwe dzieła i wyznaczenie terminu do podjęcia działań zmierzających do usunięcia będących tego przyczyną usterek odpowiada temu rygorowi.

Skutki odstąpienia od umowy o dzieło, która jest umową dwustronnie zobowiązująca i wzajemną określa art. 494 k.c. W myśl tego przepisu strona, która odstępuje od umowy wzajemnej obowiązana jest zwrócić drugiej stronie wszystko, co otrzymała od niej na mocy umowy. Może żądać nie tylko zwrotu tego, co świadczyła lecz również naprawienia szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania.

Po skutecznym odstąpieniu od umowy brak jest podstaw do żądania pozostałej części wynagrodzenia, w związku z czym żądanie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd miał przy tym na uwadze, że w myśl art. 77 § 2 k.c. jeżeli umowa została zawarta w formie pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej, jej rozwiązanie za zgodą obu stron, jak również odstąpienie od niej albo jej wypowiedzenie wymaga zachowania formy dokumentowej, chyba że ustawa lub umowa zastrzega inną formę. Jednakże zgodnie z art. 74 § 1 k.c. zastrzeżenie formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej bez rygoru nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Lecz art. 74 § 2 k.c. stanowi, że jednakże mimo niezachowania formy pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej przewidzianej dla celów dowodowych dowód z zeznań świadków lub z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo fakt dokonania czynności prawnej jest uprawdopodobniony za pomocą dokumentu.

W niniejszym postępowaniu powódka będąca przedsiębiorcą występuje przeciwko konsumentowi – pozwanej, toteż możliwe było przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność oświadczeń zgłaszanych przez pozwaną, mimo nie zachowania przez nią formy pisemnej. W okolicznościach niniejszej sprawy należy uznać, że oświadczenia złożone powódce za pośrednictwem komunikatora wyczerpują hipotezę art. 636 § 1 k.c., co uprawnia do wniosku, iż doszło do odstąpienia od umowy przez zamawiającą.

O kosztach postępowania sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwana w całości wygrała sprawę, zatem powódka obowiązana jest zwrócić jej koszty niezbędne do celowej obrony praw, to jest koszty zastępstwa procesowego.